

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBINU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● PIEKTDIENA, 2010. GADA 29. JANVĀRIS ● Nr. 8 (7991) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

ISSN 1407-9321

TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA

1. — 7. februāris

Latgales plānošanas
reģionā lemj par
pasažieru
pārvadājumiem

3. lappusē

Latvijas lauku
žurnālisti —
Eiropas Komisijā

4. lappusē

Sīlukalna
pamatskolai —
dubultjubilejas
gads

9. lappusē

Aizvadīta šīs ziemas aukstākā nakts

● Naktī no 26. uz 27. janvāri Vidzemē un Latgalē gaisa temperatūra vietām bijusi zem mīnus 30 grādiem, savukārt visstiprākais sals 27. janvārī no rīta ir reģistrēts Daugavpilī, kur termometra stabiņš noslīdējis līdz -33,3 grādiem. Šāds aukstums Latvijā oficiāli nav reģistrēts kopš 2003. gada 6. janvāra. Kā liecina sākotnēji apkopotā informācija, gandrīz visās Latvijas novērojumu stacijās ir pārsniegta šīs konkrētās dienas — 27. janvāra — ilggadējā minimālā temperatūra. Vienīgi Rīgā zemāka temperatūra ir bijusi tālajā 1947. gadā; Rūjienā ir sasniegta tāda pati temperatūra, kāda tā bija 1951. gadā, kad iepriekšējo reizi 27. janvāris šeit bija tik auksts. Jāatzīmē gan, ka līdz šim 27. janvārī Latvijā vēl nebija novērota gaisa temperatūra, kas būtu zemāka par -30 grādiem. Visaukstāk šajā dienā ir bijis 1969. gadā Daugavpilī. Taču, kopumā skatoties, janvāri temperatūra var būt vēl zemāka — ne vienā no novērojumu stacijām janvāra minimums nav sasniegts vai pārsniegts. Daugavpilī tas ir pat -42,7 grādi (1956. g.). Foto: T. Elste

Līvānu novada nabadzīgajām ģimenēm būs iespēja saņemt pārtikas pakas

Līvānu biedrība «Baltā māja» kā Ziedot.lv reģionālā tīkla dalīborganizācija ir iesaistījusies programmā «Paēdušai Latvijai» pārtikas paku saņemšanas nodrošināšanai Līvānu novadā, «Novadnieku» informē biedrības «Baltā māja» programmas «Paēdušai Latvijai» koordinatore Inguna Badune.

Viņa aicina ģimenes, kuras ir skārusi krīze, aizpildīt pieteikuma anketu un nogādāt to uz biedrību «Baltā māja» Līvānos, Stacijas ielā 2. Lai Līvānu novada iedzīvotāji varētu pieteikties uz pārtikas paku saņemšanu februāra mēnesī, pieteikuma anketas ir jānodod līdz 5. februārim.

Biedrība «Baltā māja» nodrošinās programmas administrēšanu. Atbalstu sniegs Līvānu novada dome, nodrošinot transportu pārtikas paku atvešanai un piedaloties informācijas izplatīšanā. Programma «Paēdušai Latvijai», kuru atbalsta Sorosa fonds un kuru administrē fonds Ziedot.lv, kopš 2009.

gada oktobra ar 56 sabiedrisko organizāciju starpniecību ir nogādājusi trūcīgajām ģimenēm 72 tonnas pārtikas, ko saziņdojuši Latvijas uzņēmumi vai privātpersonas.

Inguna Badune aicina Līvānu novada iedzīvotājus, kurus ir skārusi krīze, pieteikties šajā programmā. Līvānu novada dome un biedrība «Baltā māja» aicina nākt talkā Līvānu novada iestāžu darbiniekus un aktīvus Līvānu novada iedzīvotājus, lai informācija par palīdzības saņemšanu nonāktu ģimenēs, kurām pašlaik ir visgrūtāk. Informācijas izplatīšanā aicināti iesaistīties Līvānu pilsētas un pagastu sociālie darbinieki, skolotāji, bērnu darbinieki, sabiedriskās organizācijas, aicinot grūtībās nonākušās ģimenes aizpildīt anketas un nogādāt tās «Baltajā mājā».

Anketas var saņemt biedrībā «Baltā māja», Līvānu novada domes sociālajā dienestā vai pie sociālajiem darbiniekiem pagastos, kā arī izdrukāt no pašvaldības interneta mājaslapas www.livani.lv.

**NENOKAVĒJIET
«NOVADNIEKA»
abonēšanu
martam un
turpmākajiem
mēnešiem!**

Modernizētajās
«Latvijas Pasta» nodaļās
to var izdarīt
līdz 23. februārim,
pārējās pasta nodaļās
un pie pastniekiem
līdz 17. februārim,
«Novadnieka» redakcijā
Brīvības ielā 14, Preiļos,
un interneta mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadaļā «Abonēšana» —
līdz 19. februārim.

**Cilvēki invaliditātes
ekspertīzi varēs veikt
savai dzīvesvietai
tuvākajā komisijā
vai Rīgā**

Lai reģionos dzīvojošie cilvēki invaliditātes ekspertīzi varētu veikt savai dzīvesvietai tuvākajā vai ērtāk pieejamajā veselības un darbības ekspertīzes ārstu komisijā (VDEĀK), no 4. janvāra mainīta invaliditātes ekspertīzes veikšana visā Latvijā, informē Labklājības ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītāja Ilona Jurševska.

2010. gada janvārī darbu uzsāka Rīgas apvienotā nodaļa Rīgā, Ventspils ielā 53, tālrunis 67892324. Tajā apvienotas Rīgas pilsētas 3. un 6. VDEĀK, kā arī Rīgas rajona starprajonu VDEĀK. No š. g. 1. februāra tām piepulcēsies arī Rīgas pilsētas 1. un 5. VDEĀK.

Ekonomisku grūtību dēļ, sākot no 2010. gada 1. februāra, nenotiks Rēzeknes starprajonu VDEĀK izbraukums uz Preiļiem un Ludzu.

Sākot ar 2010. gada 1. februāri, Latgales reģiona iedzīvotāji invaliditātes ekspertīzi varēs veikt šādās komisijās:

Rēzeknes starprajonu VDEĀK — Rēzeknē, Zemnieku ielā 16a, tālrunis 64622360;

Daugavpils starprajonu VDEĀK — Daugavpilī, Ventspils ielā 22, tālrunis 65431184;

Jēkabpils starprajonu VDEĀK — Jēkabpilī, Stadiona ielā 1, tālrunis 65236096;

Rīgas apvienotajā nodaļā — Rīgā, Ventspils ielā 53, tālrunis 67892324.

Pirms ekspertīzes obligāta iepriekšēja pierakstīšanās pa tālruni.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Nav kara. Bet trūkst ēdiena

Ar valsts normatīvo aktu pašlaik ir noteiktas pārtikas devas Latvijas iedzīvotājiem, ja valsts būtu apdraudēta. Tas, ko vienā dienā valsts apdraudējuma gadījumā vajadzētu saņemt iedzīvotājam, sarēķināts atbilstoši vecumam. Piemēram, bērniem no dzimšanas līdz divu gadu vecumam krīzes brīžos pienāksies 250 gramu ābolu, bumbieru, plūmju vai cita biezeņa, kā arī 200 gramu mākslīgā piena maisījuma un trīs litri dzeramā ūdens. Savas pārtikas devas paredzētas arī iedzīvotājiem no divu līdz 18 gadu vecumam, grūtniecēm un barojošām mātēm. Viņiem dažādā daudzumā pienāktos auzu pārslas, gaļas konservi, konservēti dārzeņi, sausa maizītes, augļu biezenis, žāvēti vai kaltēti augļi, sula, sausa zupa, zirnīši, cukurs un citi produkti. Tādi paši produkti, tikai citā daudzumā, paredzēti iedzīvotājiem no 18 gadu vecuma, kā arī tiem, kas veic glābšanas darbus. Diemžēl pietiekami daudz cilvēku jau tagad, kad valstij nav nekāda apdraudējuma, ikdienā vada bez gaļas konserviem, žāvētiem augļiem, zaļo zirnīšu burciņām un reizēm pat bez cukura un maizes. Kādi īpaši ārkārtas pasākumi valsts normatīvajos aktos būtu jāparedz un jāievieš šajā gadījumā, kad valstij nedraud ne ārējs ienaidnieks, ne nepārvarami plūdi, zemestrīces, ne kādi citi stihiski spēki, kurus ierobežot nav mūsu iespējas, bet tomēr pietiekami daudziem cilvēkiem pietrūkst paša minimālā iztikas minimuma?

Kreditņēmēju apvienība Zatleru sauc par lupatu

Valsts prezidents Valdis Zatlers, iepazīties ar atbildīgo iestāžu atzinumiem, nolēmis uz Saeimu nevirzīt Latvijas Kreditņēmēju apvienības (LAKRA) izstrādāto krīzes likumprojektu, informē Prezidenta preses dienestā. LAKRA piedāvātais likumprojekts Valsts prezidenta uzdevumā tika nosūtīts atbildīgajām institūcijām un amatpersonām — Latvijas Bankai, FKTK un Ministru prezidentam — ar lūgumu sniegt vērtējumu. LAKRA izstrādātajā likumprojektā minēts, ka jebkura fiziska vai juridiska persona ir tiesīga vērsties pie kreditora ar prasību samazināt aizdevuma līgumā noteiktos kredīta maksājumus. Ekonomiskās krīzes periodā būtu aizliegts veikt parāda piedziņu, tostarp sprieduma piespiedu izpildi, pret fizisku personu, kuras ikmēnešā vidējie ienākumi nepārsniedz valsts noteikto iztikas minimuma apmēru uz katru personas apgādībā esošo personu, tostarp uz pašu ienākumu guvēju. Likuma projekts arī paredz, ka kreditors nav tiesīgs veikt procentu maksājumu kapitalizāciju, proti, aprēķināt un pieprasīt nomaksāt procentus no tās summas, kas veidojas kā starpība, samazinot ikmēneša kredīta procentu maksājumus ekonomiskās krīzes apstākļos. LAKRA, reaģējot uz Valsts prezidenta Valda Zatlera lēmumu nevirzīt uz Saeimu apvienības izstrādāto krīzes likumprojektu, prezidentam pārmet sava viedokļa trūkumu, kā arī apšauba valsts augstākās amatpersonas kompetenci. LAKRA valdes priekšsēdētājs Ainārs Gorenko izplatītajā paziņojumā Valsts prezidentam veita tādas skarbus epitetus kā «lupata», kas ir izklājies finanšu sektora priekšā. «Ja mēs būtu gribējuši noskaidrot finanšu sektora viedokli, tad arī būtu pie viņiem vērsušies, bet šāda viedokļa iegūšana ir veids, kā noskaidrot, ko cilvēki domā par aitām. Turklāt, ja, pēc prezidenta domām, finanšu sektors var sniegt pilnīgu ieskatu cilvēku sociālajās problēmās, tad tas norāda tikai uz prezidenta nekompetenci un vairāk nekā 12 500 iedzīvotāju viedokļa klāju ignorēšanu,» uzsver Gorenko.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
65307058, 65307059 (zūmālistiem). Fakss 65307057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piekdien).

*Cilvēkam jātic, ka neizprotamo var izprast —
citādi viņš par to nemaz neprātotu.*
J.V. Gēte

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes 2010. gadā

Valsts ieņēmumu dienests informē, ka 2009. gada 22. decembrī pieņemti Ministru kabineta noteikumi nr. 1577 «Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem 2010. gadā». Grozījumi stājas spēkā 2010. gada 1. janvārī.

Sociāli apdrošināmās personas	Darbaņēmēja likmes daļa (%)	Darba devēja likmes daļa (%)	Kopējā likme (%)
Darbaņēmējs, kā arī iekšzemes darbaņēmējs pie darba devēja — ārvalstnieka* vispārējā gadījumā (arī I, II vai III grupas invalīds)	9,00	24,09	33,09**
Darbaņēmējs, kā arī iekšzemes darbaņēmējs pie darba devēja — ārvalstnieka*, kurš sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (arī pensiju, kas piešķirta ar atvieglotiem noteikumiem)	7,06	18,88	25,94
Darbaņēmējs, kā arī iekšzemes darbaņēmējs pie darba devēja — ārvalstnieka*, kurš ir: - izdienas pensiju saņēmējs; - invalīds — valsts speciālās pensijas saņēmējs	7,73	20,68	28,41
Pašnodarbinātais (arī I, II vai III grupas invalīds, izdienas pensijas saņēmējs, invalīds — valsts speciālās pensijas saņēmējs)	—	—	28,17
Pašnodarbinātais, kurš sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (arī pensiju, kas piešķirta ar atvieglotiem noteikumiem)	—	—	25,65
Pašnodarbinātais — nekustamā īpašuma apsaimniekotājs	—	—	24,13
Ārvalstu darbaņēmējs pie darba devēja — ārvalstnieka	—	—	28,99

* iekšzemes darbaņēmējs pie darba devēja — ārvalstnieka valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas veic, piemērojot kopējo likmi (nesadalot to darbaņēmēja un darba devēja daļās).

** valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme un tās sadalījums starp darba devēju un darbaņēmēju ir noteikta likuma «Par valsts sociālo apdrošināšanu» 18. panta pirmajā daļā.

Būtiskākās izmaiņas iedzīvotāju ienākuma nodokļa likumā

✓ Iedzīvotāju ienākuma nodoklis 26% līdzšinējo 23% vietā;

✓ Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme pašnodarbinātajām personām (saimnieciskās darbības veicējiem) — 26%, līdzšinējā — 15%;

✓ Minimālā mēnešalga Ls 180. Minimālā stundas tarifa likme 1,083 lati, pusaudžiem un darbiniekiem, kuri pakļauti paaugstinātam riskam — 1,239 lati;

✓ Neapliekamais minimums Ls 35;

✓ Atvieglojums par apgādībā esošu personu Ls 63;

✓ Attaisnoto izdevumu kopapjoms vienai personai Ls 150 līdzšinējo Ls 300 vietā. Iesniedzot gada deklarāciju par 2009. gadu, attaisnotajos izdevumos vēl var iekļaut Ls 300;

✓ No 20% uz 10% ir samazinātas attaisnotajos izdevumos iekļaujamas izmaksas par veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumiem;

✓ Samazināti neapliekamie ienākumi no lauksaimniecības un lauku tūrisma Ls 2000 gadā līdzšinējo Ls 4000 vietā;

✓ Apliedzamajam ienākumam tiks iekļautas summas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai;

✓ Ar 10% tiks apliktas dividendes un procentu ienākumi, kas aprēķināti par 2010. gadu. Nodoklis jāietur ienākuma izmaksātājam;

✓ Ar 15% tiks apliktas kapitāla pieaugums. Kapitāla pieaugumu nosaka kā kapitāla aktīva atsavināšanas cenas un iegādes vērtības starpību. Nodoklis ir jāmaksā, iesniedzot kapitāla pieauguma deklarāciju;

✓ Turpmāk ar iedzīvotāju ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām apliks darba devēja dāvanas, iepriekš ar nodokļiem neaplika dāvanas, kas gada laikā nepārsniedza minimālo algu;

✓ Ar 10% tiks aplikti dāvinājumi virs Ls 1000 gadā, ja tie saņemti no fiziskām personām, ar kurām dāvinājuma saņēmēju nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei;

✓ Ar nodokli tiks apliktas gūtais labums no darba devējam īpašumā vai rīcībā esoša pasažieru automobiļa izmantošanas personīgajām vajadzībām. Darba devējam katru ceturksni būs jāsaprotavo un līdz nākamajam ceturksnim pirmā mēneša 20. datumam jāiesniedz VID pārskats par labumu, par kādu darba devējs palielinājis labuma guvējam ar nodokli apliekamo ienākumu no darba devēja vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas personīgajām vajadzībām. Ja darba devēja rīcībā esošu automobili personīgajām vajadzībām izmantos vairākas personas, labuma sadalījumu starp labuma guvējiem noteiks darba devējs. Ja pārskats netiks iesniegts VID noteiktajā termiņā, tiks uzskatīts, ka darba devējam piederošie vai darba devēja rīcībā esošie vieglie pasažieru automobiļi attiecīgajā pārskata ceturksnī netiek izmantoti personīgajām vajadzībām. Ja VID konstatēs, ka darba devējam piederošs vai darba devēja rīcībā esošs automobiļs, kurš izmantots personīgajām vajadzībām, nav iekļauts pārskatā, tad VID saskaņā ar likumu «Par nodokļiem un nodevām» aprēķinās nesamaksāto nodokli par labumu, kas

gūts, izmantojot minēto automobili personīgajām vajadzībām, kā arī sods un iekasēs nokavējuma naudu par attiecīgo periodu.

Par automašīnu ar motora tilpumu līdz 1500 cm³ izmantošanu, kā arī elektromobiļiem gūtais labums būs 40 lati mēnesī, no 1500 līdz 2500 cm³ — 70 lati, no 2500 līdz 3500 cm³ — 100 lati, virs 3500 cm³ — 150 lati. Tā ir summa, no kuras tiks rēķināts IIN 26% apmērā un VSAOI 9% apmērā;

✓ Darba devējam izsniegt paziņojumu par izmaksāto algu vairāk nav obligāta prasība. Darbaņēmējam tas izsniedzams 15 dienu laikā pēc darbinieka pieprasījuma saņemšanas. Darba devējam paziņojumi par saviem darbiniekiem VID gan jāiesniedz obligāti;

✓ Vairākas saimnieciskās darbības kategorijas (ādas un tekstilizstrādājumu amatniecība, apģērbi, apavu izgatavošana un labošana, pulksteņu un slēdžu labošana, citi sadzīves pakalpojumi, amatniecības izstrādājumu izgatavošana no koka, salmiem, māla, stikla vai akmens, floristika, fotografēšanas pakalpojumi, skaistumkopšanas pakalpojumi, privātie mājsaimniecības pakalpojumi, mājas aprūpes pakalpojumi, meža un pļavu veļu vākšana) varēs izvēlēties IIN un VSAOI iemaksu vietā maksāt patentmaksu, kas ir valsts noteikts fikss maksājums. Patentmaksas apmērs atkarīgs no saimnieciskās darbības jomas (no Ls 30 līdz Ls 120 mēnesī). Patentmaksu 67% ieskaitīs Valsts sociālās apdrošināšanas budžetā, 33% — maksātāja dzīvesvietas pašvaldības budžetā.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Latgales pašvaldības Preiļos lēma par reģiona aktualitātēm

● Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes priekšsēdētāja Rīta Strode (attēlā otrā no labās), viņas vietnieks, Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs (pirmais no labās) un pārējie padomes locekļi bija vienprātis, ka Latgales pašvaldībām ir liels potenciāls un attīstības iespējas.

Pagājušajā piektdienā, 22. janvārī, Preiļu novada domes sēžu zālē notika Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes (LPRAP) ārkārtas sēde. Tika izskatīti Latgales pašvaldībām aktuāli jautājumi — par sabiedriskā transporta pārvadājumu organizēšanu, dotācijām sabiedriskā transporta pakalpojumiem vietējās nozīmes maršrutu tīklā un bezmaksas pārvadājumiem, kā arī citiem jautājumiem.

Svarīgākā tēma — pasažieru pārvadājumi

Informāciju pašvaldību vadītājiem sniedza Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes administrācijas vadītāja Iveta Maļina-Tabūne. Jau informējām, ka sabiedriskie pārvadājumi kopš šī gada 1. janvāra pilnībā nodoti plānošanas reģionu pārziņā. Lai gan pagājis jau gandrīz mēnesis, tikai pirms nedēļas padome saņēmusi aptuvenus skaitļus no Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas. Tie liecina, ka Latgales reģions sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanai šogad saņems nedaudz vairāk kā 2,26 miljonus latu (tajā skaitā pieci procenti līdzekļu paredzēti zaudējumu segšanai par veiktajiem pārvadājumiem 2009. gadā). Šis skaitlis tiek pamatots ar bijušo rajonu padomju sniegto informāciju un ņemot vērā bijušo Latgales rajonu teritoriju specifiku.

Reģionā izveidoti seši sabiedriskā transporta tīkli, kurus pašlaik analizē sešas komisijas. Šāda komisija ir arī bijuši Preiļu rajona teritorijai, tajā darboies visu novadu — Preiļu, Livānu, Aglonas, Riebiņu un Vārkavas — pārstāvji. Komisijas darbu vadīs Preiļu novada domes izpilddirektora vietnieks Juris Kovaļevskis. Tuvākajās dienās komisija pulcēsies kopā, lai analizētu iespējamās pārvadājumu izmaksas un to, kā izmantot piešķirto valsts dotāciju.

Kā sanāksmē uzsvera LPRAP priekšsēdētāja Rīta Strode, komisijām būs daudz darba un liela atbildība, jo līdzekļu šogad nav pietiekami. Tāpēc ir svarīgi izanalizēt līdzšinējos zaudējumus. Līdzīgs viedoklis bija arī Rēzeknes novada domes priekšsēdētājam Monvidam Svarcam, kurš atzina, ka neviena no pašvaldībām nebūs ar mieru segt kādas citas pašvaldības zaudējumus. Pašreizējie aprēķini liecina, ka Latgalē viena kilometra pašizmaksa pasažieru pārvadājumiem svārstās no 0,46

● Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes administrācijas vadītāja Iveta Maļina-Tabūne pastāstīja, ka viens no aktuālākajiem jautājumiem šogad ir sakārtot sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanu — jomu, kas reģionu pārziņā nodota tikai kopš šī gada 1. janvāra. Foto: L.Kirillova

līdz 0,94 latiem. Pie tam ekonomiskās situācijas dēļ pārvadājumu apjoms krītas, līdz ar to samazinās arī pārvadātāju ieņēmumi. Grūti prognozēt arī degvielas cenu svārstības, kas situāciju var strauji izmainīt. Piemēram, ja degvielas litra cena pieaug tikai par vienu santīmu, valsts mērogā pārvadātājiem tas rada zaudējumus par 90 tūkstošiem latu.

Sanāksmes laikā vairākkārt izskanēja viedokļi, ka Latgales reģionam sarunas ar Satiksmes ministrijas un Auto-transporta direkcijas pārstāvjiem nevadās, joprojām nav saņemts neviens konkrēts dokuments. Situāciju nosauca pat par sava veida *kariņu*, kurā kā ķīlnieki ir reģioni. Priekšā ir smags darbs, jo pārvadājumu funkcija nodota, bet pieredzes un kapacitātes trūkst. Taču arī bez visa tā ir skaidrs, ka maršrutus nāksies optimizēt. Iespējams, ka tāds liktenis lielākā vai mazākā mērā gaida aptuveni 28 procentus no visiem maršrutiem.

Visas pašvaldības pauda atbalstu vietējiem pārvadātājiem un nevēlas, ka, rīkojot konkursus, tajos uzvarētu lielās Rīgas firmas. Tāpēc nepieciešams darbu organizēt tā, lai tas būtu pēc iespējas produktīvāks. Pašlaik Latgalē ir trīs lieli pārvadātāji — Jekabpils, Daugavpils un Rēzeknes autobusu parki. Pēc R.Strodes teiktā, jo mazāks pārvadātājs, jo tam lielāki uzturēšanas izdevumi un lielākas

dotācijas nepieciešamas. Viedoklim nepieņemama Rēzeknes pārstāvis, kuram bija pretēji piemēri.

Saruna skāra arī, pēc pašvaldību vadītāju domām, ļoti nepieciešamās izmaiņas likumdošanā, likvidējot līdzšinējos ierobežojumus, ka skolēnu autobusus nedrīkst pārvadāt pieaugušos. Auto-transporta direkcija pašvaldības saucot par lielākajiem nelegālajiem pārvadātājiem. Kāpēc skolēni drīkst braukt sabiedriskajā transportā, bet pieaugušie nedrīkst braukt skolēnu autobusā, jautāja Ilūkstes novada domes priekšsēdētājs Stefans Rāzna. Kārtība patiešām būtu jāievieš, jo nav retas situācijas, kad pa to pašu ceļu vispirms aizbrauc pašvaldības skolēnu *busiņš*, bet pēc dažām minūtēm pa to pašu maršrutu seko pustukšs sabiedriskais transports. Līdz tiesu darbiem šajā ziņā nonākusi Daugavpils novada dome, jo pašvaldībām jāmaksā soda nauda par it kā svešu (patiesībā — pašvaldības ļaužu) cilvēku pārvadāšanu skolēnu autobusos.

Par to, ka nepieciešamas izmaiņas Sabiedriskā transporta pakalpojumu likumā, minēja M.Svarcs. No Rēzeknes uz Rīgu pasažieru pārvadāšanai tiek rīkoti komercieisi ar mikroautobusiem, bet sabiedriskais transports nav noslogots un strādā ar pieaugošiem zaudējumiem. Kontrolējošās institūcijas uz to piever acis.

Latgalei vajag savu vizitkarti

LPRAP sēdē tika izskatīts arī jautājums par Latgales plānošanas reģiona ekonomisko profilu, kura izstrādāšana būtu sava veida vizitkarte, tā ļaujot piesaistīt investīcijas un Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļus. Izpētot Latgales ekonomisko profilu, potenciālajiem investoriem jārod skaidrība, kādas ir reģiona potences, dabas resursi, darba spēks un tā tālāk.

Reģiona ekonomiskā profila izstrādei atvēlēts maz laika. Padomes priekšsēdētāja R.Strode skaidroja, ka līdz jūnijam šim darbam jābūt pabeigtam un tajā jāietver viss specifiskais, ar ko varam būt konkurētspējīgi. Un tādas lietas ir, uzsvera padomes administrācijas vadītāja I.Maļina-Tabūne. Šo pārliecību viņa apstiprināja ar salīdzinājumu. Piemēram, Ķīnā ir 603 reizes vairāk iedzīvotāju un 204 reizes spēcīgāka ekonomika nekā Latvijā. Tajā pat laikā Baltijas jūras reģiona valstīs ir 2,5 reizes vairāk dažādu inovāciju nekā Ķīnā.

Nenogaliniet maizes cepēju!

Izskatās, ka pašreizējie klimatiskie apstākļi ņemuši piemēru no mūsu valdības, kas mēģinās no viena grāvja otrā. Šonedēļ tika ziņots par jauniem aukstuma rekordiem, kādi gadu gadiem nav bijuši. Daugavpilī trešdien termometra stabiņš esot noslidējis pat zemāk par minus 33 grādu atzīmi. Preiļos gan netika dzirdēts par kādām sala radītām ķībelēm, taču no Riebiņu novada saņemta informācija, ka aukstuma dēļ vairākās vietās pārtrūkuši elektrības gaisa pārvades līniju vadi. Ko šādos apstākļos nozīmē elektrības trūkums, varat paši iedomāties — nav centrālā apkures, gaismas, nedarbojas elektriskās plīti un tā tālāk. Pārtraukumi gan neesot bijuši pārlietu ilgi, tāpēc nekādi sarežģījumi ar aizsalušiem radiatoriem, paldies Dievam, nav fiksēti. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekiem tomēr nācies doties uz izsaukumiem, ir degušas mājas, saimniecības ēkas, dārza mājiņas, bet cilvēku dzīvības tuvākā apkārtne netika apdraudēta.

Šobrīd lielais sals atslābis, taču sākusies cita ķībele — vēja brāzmas ir tik spēcīgas, ka rauj sniegu no jumtiem un pa zemi vērpētēm, aizpūš takas pagalmā un iztīrītos lauku ceļus nolīdzina līdz ar sastumtā sniega vaļņu malām. Kad ceturtdien rakstīju šīs rindas, putenis vēl tikai sākas un bija grūti prognozēt, kā risināsies tālākie notikumi dabas grāmatā. Visādā ziņā, kad sagaidīsim pavasari, varēsīm no sirds priecāties, ka esam vairāk vai mazāk veiksmīgi pārzīemojuši. Vecie ļaudis saka, janvāris atbilstot vasaras mēnesim jūlijam. Tāpēc nesaspringsim un plānosim atvaļinājumus un izklaides tieši vasaras vidū, kad būšot gana karsts un sauss laiks.

Pietiekami saspringts laika posms šobrīd ir ne tikai dabā, bet arī valstī. Novadu pašvaldību deputāti uzņēmušies savu galveno misiju, kopā ar speciālistiem sagatavot un apstiprināt vissvarīgāko gada dokumentu — budžetu. Šonedēļ un turpmāk paredzētās domju sēdes ievieš skaidrību vietējo iestāžu ikdienā, kuru vadītāji ar nepacietību gaida lēmumu. Vai nāksies atkal īsināt, mazināt, sašaurināt, optimizēt, atlaist, pārtraukt un likvidēt?.. To, ka nekas nebūs ar plusa zīmi, visi jau tāpat zina, taču cilvēki gatavi strādāt un turēties pie savas darba vietas kā slīcēji pie salmiņa, neskatoties uz niecīgo atalgojumu.

Prātā nejausi ienāca latviešu dzejas klasiķa frāze par to, ka «virs zemes nav taisnības, dūrei tik spēks». Neesmu piekritēja domai, ka tikai ar *kulaku* var dzīvot labi iekārtoties, bet taisnība gan nez kādos kambaros, lādēs aiz deviņām atslēgām noglabāta. To pierāda mūsu valsts piekoptā ačgārnā politika, kuras rezultātā nedaudznie bagātīe joprojām ir bagāti un viņiem nav jāmaksā nedz lielāki nodokļi, nedz noteikti kādi citi ierobežojumi. Savukārt valsts sociālais atbalsts un palīdzība tiek nodrošināta cilvēkiem, kuri paši nespēj uzņemties atbildību par savu dzīvi, lieto alkoholu un istī nespēj noturēties nevienā darba vietā. Es jau saprotu, ka arī viņiem vajag kaut kā izdzīvot, un daudzi patiešām cenšas. Tomēr nelogiska un nepareiza ir situācija, kad brutāli malā tiek pastumti tie, kuri cīnās ar grūtībām savos mazajos uzņēmumos, saimniecībās, maksā nodokļus un reizēm iztiek ar mazumiņu. Viņiem, patiesajiem mūsu valsts stutētājiem, nepienākas nedz sociāla palīdzība, nedz atlaides par medicīniskajiem pakalpojumiem vai kādi citi atvieglojumi. Cik ilgi šis vidējais slānis, kam vajadzētu būt visspēcīgākajam un visbiežākajam, spēs turēties? Ekonomisti ar dažām runām par radušos situāciju, bet viņu apzinātā problēma atlec kā sausi zirņi no sienas, aiz kuras aizbarikādējušies politiķi. Varbūt vienīgi 10. Saekas vēlēšanu tuvuums ko mainīs.

Noplēšamajā dienas kalendārā nupat izlasīju, ka senāk daudzās valstīs maizes cepējiem bijušas piešķirtas būtiskas privilēģijas. Piemēram, pēc sengrieķu likumiem, par maiznieka nogalināšanu draudēja daudz lielāks sods nekā par kādas citas profesijas pārstāvja nogalināšanu. Senajā Romā vergs, kurš prata cept maizi, bija 200 tūkstošus sesterciju vērts, bet par gladiatoru maksāja tika 10 – 12 tūkstošus. Bizantijas likumi paredzēja, ka no valsts klaušām tiek atbrīvoti ne tikai maiznieki, bet arī viņiem piederošie lopī. Tādi, lūk, senie tikumi un likumi, kas mūsdienās aizmirsti. Lūdzu, lūdzu, nenogaliniet maizes cepēju!

Latvijas lauku žurnālisti — Eiropas Komisijā

Turpinājums. Sākums 22. janvāra numurā.

Eiropas Savienība mainīs attieksmi pret lauksaimniecību

Kopēja lauksaimniecības politika — pagātne, tagadne un nākotne. Kāda tā būs? Latvijas lauku žurnālistiem Briselē bija iespēja dzirdēt kompetentu Eiropas Komisijas pārstāvju viedokli par šiem un daudziem citiem jautājumiem. Ne visos gadījumos varējām piekrist, jo dzīve Latvijas laukos lielā mērā atšķiras no tā, kā situāciju vērtē Briselē. Tomēr viens ir skaidrs — gan mūsu valstī, gan Eiropā kopumā turpmāk lielākā uzmanība tiks veltīta tam, lai dalībvalstu iedzīvotāji tiktu nodrošināti ar veselīgu, tā teikt, *zaļu* pārtiku.

Eiropa ir lieliska vieta lauksaimniecībai — klimats ļoti labs, augšne auglīga un lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir daudz. Izvēlieties savu tautsaimniecības veidu un dariet tā, lai labklājība laukos augtu — tā savu viedokli klāstīja Eiropas Komisijas Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta komunikācijas daļas pārstāvis Džons Makklintoks. «Mēs (apvienotā Eiropa, red.) negribam, lai mūsu cilvēki cieš badu, kā tas bija pēc Otrā pasaules kara. Galvenais, lai pārtiku varētu pārdot par cenu, ko cilvēki var atļauties maksāt,» viņš uzsvēra žurnālistiem. Taču to, kā paši esam pārliecinājušies, nodrošināt nav vienkārši. Cenu stabilitāte, paredzamība un finansiāla drošība, lūk, lietas, ko no Eiropas ierēdņiem gaida lauksaimnieki ne tikai Baltijā, bet arī visās pārējās dalībvalstīs.

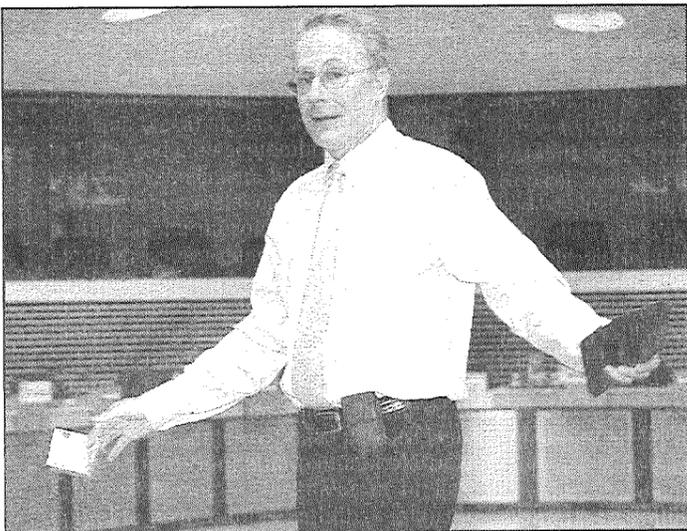
Sobrīd Eiropas Savienība ir lielākā ekonomika pasaulē, kuras apmēri, rēķinot skaitļos, rakstāmi ar daudzām nullēm — 10 triljoni eiro gadā. 50 miljardi eiro ik gadu nonāk Kopējās lauksaimniecības politikas nodrošināšanas vajadzībām aptuveni 15 miljoniem lauksaimnieku visā Eiropā. Summa būtībā ir ļoti maza — tikai 0,5% no Eiropas kopprodukta.

Eiropas ekonomikai jāklūst efektīvāka, uzsvēr Džons Makklintoks, piebilstot, ka diemžēl neizprotamu iemeslu dēļ Eiropai pietrūkst pārliecības pašai par sevi. Par to viņš pārliecinājies, salīdzinot situāciju, kā attīstās, piemēram, Ķīnas un Indijas ekonomika.

Pēc 2013. gada, sākoties jaunajam finanšu plānošanas periodam, Eiropas Savienība mainīs savu attieksmi pret lauksaimniecību tā, lai neciestu ne lauksaimnieki, ne patērētāji. Taču arī viņš nav drošs, ka problēmas atrisināsies vienkārši — sarunas par Eiropas valstu lauksaimniecības nākotni būšot smagas.

Gaida pirmos dokumentus

Mihaels Manns, Eiropas Komisijas preses pārstāvis lauksaimniecības un lauku attīstības jautājumos (viņš šajā amatā ir pēdējos mēnešus, red.), runājot līdzšinējās komisijas vārdā, stāstīja, ka šī gada pirmajā pusē tiek gaidīti pirmie dokumenti ar nostādnēm, kas lauksaimniekus sagaidīs pēc 2013. gada. Šobrīd tiek diskutēts

● Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta komunikācijas nodaļas pārstāvis Džons Makklintoks nācis no lauksaimnieku vides Lielbritānijā, taču kļuvis par Eiropas ierēdņi. Viņš rāda — lūk, tā Eiropas Savienība no sava kopējā maka daļa naudu lauksaimniekiem. Foto: Egita Terēze Jonāne, «Latgales Laiks»

par to, ka atbalsta maksājumiem jābūt vienlīdzīgiem un daudz maz godīgiem. Uz to cer arī Latvija, jo līdzšinējā kārtība jaunajām dalībvalstīm bijusi mazāk labvēlīga. Maksājumi jāizlīdzina, balstoties uz reģionu īpatnībām, pārtikas drošību un tā tālāk. Papildus atbalsts gaidāms saimniekošanai nelabvēlīgos apstākļos, lauku izaugsmes veicināšanai, tā teikt, Eiropas *zaļajai izaugsmei*.

Vārdos jaunā lauku politika tiek viennozīmīgi atbalstīta. Tiek gaidīts, ka nākamgad būs jau lielāka konkrētība, bet vēl pēc gada — pilnīga skaidrība. Taču sarunas ES līmenī nekad neesot vienkāršas. Valstu viedokļi ir dažādi. M. Manns uzsvēr, ka dažas no vecajām valstīm vēlas saglabāt līdzšinējo, sev izdevīgo sistēmu. Taču ir arī liberālāki uzskati, piemēram, no Nīderlandes, Lielbritānijas un Zviedrijas puses. Tomēr vairums valstu vienojušās, ka, lai saņemtu Eiropas atbalstu, lauksaimniekiem zeme jāuztur labā kārtībā, tas ir, kā noteikts maksājumu piešķiršanas nosacījumos.

Mihaels Manns atbildēja arī uz žurnālistu jautājumiem, piemēram, kā tiek vērtēts Latvijas valdības noteiktais ienākuma nodoklis zemnieku saņemtajiem tiešmaksājumiem. Maksājumi ir daļa no zemnieku ienākumiem. Vairumā valstu lauksaimnieki tos deklarē kā savus ienākumus un maksā arī nodokļus. Summas nav mazas, jo 2009. gadā ES subsīdijas deva aptuveni vienu trešdaļu no kopējiem zemnieku ienākumiem.

Jauna cukura rūpnīca Latvijā — tikai sapnis

Starp daudzajiem žurnālistu jautājumiem vairāki skāra arī Latvijai sasāpējušo likvidēto cukura ražošanas nozari. Visvairāk neapmierinātības ir par to, ka cerības veikalos redzēt lētāku saldo un nav piepildījušās.

Cukura ražošanas nozares reforma Eiropā sākās 2006. gadā, kad bija skaidrs, ka tiek sarazots krietni vairāk produkcijas nekā paši spējam patērēt un eksportēt. Ja nekas netiktu mainīts, pašreiz situācija reģionā būtu daudz sliktāka, teica M. Manns. Tā kā Latvija (līdz ar vairākām citām dalībvalstīm) bija viens no mazākajiem spēlētājiem cukura tirgū, neko daudz preti runāt nevarējām. (Bet neviens jau arī īpaši preti nerunā-

● Roberts Šūmans — cilvēks, kurš tiek uzskatīts par Eiropas Savienības tēvu. Viņš bija pirmais, kurš 1950. gada 9. maijā nāca klajā ar deklarāciju, aicinot Eiropas valstis nākt kopā un veidot kopēju akmeņogļu un tērauda tirdzniecības politiku. Tas bija pirmais solis ES veidošanas virzienā.

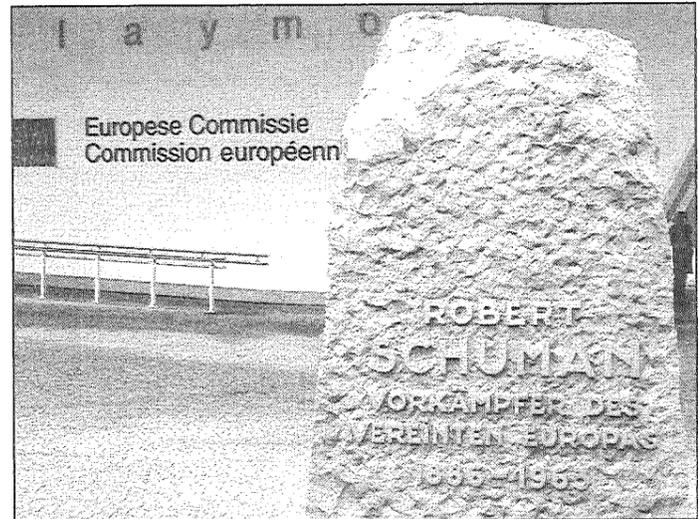
ja!) Bija jāpiekrīt EK lēmumam samazināt kopējo cukura kvotu, likvidēt nozari valstī un savas kvotas pārdot, par ko preti tika saņemta kompensācija. Cita lieta, kā šī kompensācija tika izmantota — cik tika cukurbiešu audzētājiem zemniekiem, cik — *tālredzīgajiem* cukurfabrikā ipašniekiem. Tāpat mūsu problēma ir arī tas, ka Latvijas cukura ražotāji uzņēmumus nepārveidoja un nekāda cita lauksaimnieciska vai rūpnieciska produkcija netiek ražota.

Tagad ES cukura ražošanas nozare ir mazāka, kompaktāka, produkcija lētāka un konkurētspējīgāka, skaidro ierēdņi. No 2006. gada Eiropas Savienībā cukura ražošanas apjomi no vairāk nekā 18 miljoniem tonnu gadā samazinājušies līdz 14 miljoniem tonnu. Cenas stabilizējušās, tomēr ir augstākas nekā lētajam tirgū ievestajam produktam no Brazīlijas un Indijas.

Pēdējā laikā Latvijā intensīvi sāk runāt par nepieciešamību atjaunot nozari un būvēt jaunu rūpnīcu. Tiek pat vākti paraksti šādai iniciatīvai. Vai sapnis ir reāls? To EK pārstāvis paskaidroja visai tālaini. Padomju gados Latvijā tika selekcionētas jaunas cukurbiešu šķirnes. Visi lepojās, ka tās tiek audzētas vistālāk uz ziemeļiem, un neviens nedomāja par to, cik ekonomiski tas ir. Tagad ekonomiskais izdevīgums ir pirmajā vietā, un diez vai Latvijā cukurbietes var izaudzēt pietiekami lēti. Varot jau būvēt pārstrādes fabriku, audzēt bietes un ražot cukuru vai

● Eiropas Komitejas Roberta Šūmana zālē pie šī galda par mūsu zemniekiem svarīgiem lauksaimniecības jautājumiem lemj arī Latvijas pārstāvji.

● Pie EK ēkas uzstādīts Robertam Šūmanam veltīts piemiņas akmens. Šī cilvēka nopelni ir tas, ka «ES ir pati veiksmīgākā organizācija pasaulē,» žurnālistiem stāstīja Džons Makklintoks. Foto: L.Kirillova

pārstrādāt bioetenolā, taču cukuru pārdot ārpus valsts — nē. Vienkārši tāpēc, ka Latvijai vairs nav tirdzniecības kvotu, tās pārdotas.

Sava veida izaicinājums Latvijai var būt 2014. gads, kad, atbilstoši ES dalībvalstu panāktajai vienošanās, cukura kvotu nebūs vispār. Bet tādā gadījumā ir nopietni jāpārdomā, cik izdevīga būs ražotnes atvēršana, cik maksās sarazotā produkcija. Jāpiekrīt, ka Latvijā līdz šim bijušas vienas no zemākajām cukurbiešu ražām un vienas no dārgākajām izmaksām.

Kā iztiksim bez piena kvotām?

Atsevišķa saruna žurnālistiem bija ar pārstāvi no Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta Dzīvnieku produktu nodaļas. Topā — piensaimniecības jautājumi.

Lauksaimniekiem vairs nav nekāds jaunums, ka pēc 2013. gada piena kvotu kā regulējoša mehānisma vairs nebūs. Arī pašlaik tam nekādas dižas nozīmes nav, jo Eiropā sarāžo mazāk piena nekā to pieļauj pašreizējā kvotu sistēma. Pagaidām istas skaidrības nav nedz Eiropas Komisijā, nedz pašās dalībvalstīs. Tika minēti vairāki piemēri. Piemēram, Francijā ir reģioni, kur zemnieki ražo specifiskas siera šķirnes un viņus kvotas nemaz neinteresē. Pretrunīga situācija ir arī Vācijā, kur Bavārijas zemnieki vēlas kvotu sistēmu paturēt, bet viņu kolēģi no valsts rietumiem un ziemeļiem — nē.

EK pārstāvis analizēja situāciju un pērnā gada ekonomiskās krīzes radītos apstākļus, kas bija vienlīdz sāpīgi visu dalībvalstu lauksaimniekiem. 2009. gada nogalē vidējā piena iepirkuma cena ES bija 26,70 eiro par 100 kilogramiem piena, bet Latvijā — tikai 18,31 eiro. Lai Eiropas zemnieki nebankrotētu straujā piena iepirkuma cenu krituma dēļ, ES viņu atbalstam piešķīra 300 miljonus eiro. Šobrīd situācija stabilizējusies, bet ar to nav līdzēts, jo dalībvalstīm pašām jāgādā par to, kā sarāžot produkciju ar pēc iespējas lielāku pievienoto vērtību. Eksperti ir pārliecināti, ka vinnētājas ir tās valstis un tie piena pārstrādes uzņēmumi, kas eksportē vājpiena pulveri un sieru. Augsta pievienotā vērtība ir sviestam. Arī pēdējie aprēķini liecina, ka pēc minētajiem produktiem būs pieprasījums un stabila cena nākotnē. Tātad cerību gaisotnē var dzīvot arī akciju sabiedrība «Preiļu siers», kurai pārstrādi izdevies organizēt tā, ka lielākais vairums sarazotā pulvera, siera un sviesta tiek eksportēts.

EK pārstāvji sniedza savu skaidrojumu par tā saukto skolas piena programmu, kas Latvijā joprojām *bukšē*. Katra valsts ir tiesīga izvēlēties, kādus produktus iekļaut šajā programmā, taču tiek ieteikts vairāk iekļaut jogurtus un citus piena izstrādājumus. Tiesa, programmai ir nepieciešams valsts līdzfinansējums, tikai tad tā būs pietiekami veiksmīga.

L.Kirillova
Turpinājums sekos.

Pirmdiena, 1. februāris

LATVIJAS TV	15.25 Anna un mīlestība. 111. sērija.	15.55 Nabaga miljonāre. 35. sērija.	16.55 Degpunktā. 240. sērija.	17.55 Dabas rotaļas. 18.10 112. 41., 42. sērija.	19.10 Īstas balss. 20.00 LNT ziņas.	20.25 Sporta un laika ziņas. 20.40 Degpunktā. 21.05 Engēla acis. M. f.	23.10 Bagātību sala. 0.10 Soprano ģimene 6. 14. sērija.	1.15 Nikita. 33. sērija.	2.05 LNT ziņu Top 10.	2.55 Mīnleiks. Erotiska filma.	4.15 Būt Uri Gelleram. Dok. f.	5.20 Sieviete bez pagātnes. 240. sērija.	TV3	5.00 Septiņās debesis 4. 9. sērija.	5.50 Jūlija: ceļš uz laimi. 132. sērija.	6.40 Mazās burves. Zinaikārā Dora 2. Gormiti. Anim. f.	7.55 Bez tabu.	8.25 Māmiņu klubš.	8.55 Glābējkomanda Cepurnis.	9.30 Tēkuma melnības 4. 26., 27. sērija.	10.35 Televeikala skatlogi. 13.00 Jā, dārgai! 18. sērija.	10.50 Dinozauru mednieki 3. 1. sērija.	11.50 Sargāji. 250. sērija.	12.45 Televeikala skatlogi. 13.00 Jā, dārgai! 18. sērija.	13.25 Kobra 5. 16. sērija.	14.50 Avatārs: leģenda par Āngu. Gormiti. Anim. f.	15.15 Postošā kaislība. 100. sērija.	16.15 Sirds uz ledu. 684., 685. sērija.	17.15 MarGoša. 55. sērija.	18.20 Tātuka melnības 4. 28., 29. sērija.	19.20 Bez tabu.	19.50 TV3 ziņas.	20.20 Ekstrasensu cīņas 6.	21.20 C.S.I. Ņujorka 6. 2. sēr.	22.15 Bistarmās mājasmiņieces 5. 21. sērija.	23.05 Nēkā personīga.	24.00 Vajšdīga atzīšanās. 13. sērija.	0.30 NCIS: Izmeklēšanas dienests 2. 10. sērija.	1.25 Čili: interaktīvs nakts šovs.	TV 5	6.30 Džolisa Maiere. Priekā pilna dzīve. 7.00 Anim. f.							
LTV	6.00 Šodien.	6.10 Sort.	7.30 Val krievi zina krievu valodu?	7.45 Pagātnes cietisroģie noslēpumi.	8.15 Sievietes viedoklis.	9.00 Sodien.	9.25 Vidusķīra.	10.05 Kulinārijas sacensības.	11.00 Izmeklētāju superkomanda. Serāls.	12.00 Sodien.	12.40 Maksimums.	13.40 Krievu sensācija.	14.35 Ārkārtējs notikums.	15.00 Sodien.	15.35 Ārkārtējs notikums.	16.10 Muhiars agriežas. Serāls.	17.05 Kriminālizmeklēšanas nodaļa. Serāls.	18.00 Sodien.	18.35 Ārkārtējs notikums.	19.00 Noslēpumu sala. 1. sērija.	19.30 Tiesas stunda.	20.20 Kārdinājumu plisēta. 38. sērija.	21.15 Gluharevs. Serāls.	22.15 Sodien.	22.40 Izmeklētāju superkomanda. Serāls.	23.35 Godīgā pirmdiena.	0.25 Kriminālizmeklēšanas nodaļa. Serāls.	1.15 Ipašo uzdevumu vienība. 1. sērija.	2.20 Ārkārtējs notikums.	KTV PLANĒTA	6.00 Krievijas rīti.	10.00 Vēstis.	10.25 Sacikstes ar vaļāšanu. M. f.	12.05 Annas divas sejas. Serāls.	13.00 Vēstis.	13.25 Tiesa nāk.	14.15 Dikā pavadītais vakars. M. f.	16.00 Vēstis.	16.50 Izmeklētājs Kulēģins. Serāls.	17.15 Karmelita. Čigānu kaislības. Serāls.	18.05 Reiz būs mīlestība. Serāls.	19.00 Vēstis.	19.45 Paradies āboliņi. Serāls.	21.25 Valsts dežurants.	22.10 Annas divas sejas. Serāls.	23.05 Vēstis +.	23.20 Ēnas izgaist dienvidi. 9. sērija.	0.10 Dzīves mistērija. Tautas mākslinieks Ilja Glazunovs.
LTV	6.00 Šodien.	6.10 Sort.	7.30 Val krievi zina krievu valodu?	7.45 Pagātnes cietisroģie noslēpumi.	8.15 Sievietes viedoklis.	9.00 Sodien.	9.25 Vidusķīra.	10.05 Kulinārijas sacensības.	11.00 Izmeklētāju superkomanda. Serāls.	12.00 Sodien.	12.40 Maksimums.	13.40 Krievu sensācija.	14.35 Ārkārtējs notikums.	15.00 Sodien.	15.35 Ārkārtējs notikums.	16.10 Muhiars agriežas. Serāls.	17.05 Kriminālizmeklēšanas nodaļa. Serāls.	18.00 Sodien.	18.35 Ārkārtējs notikums.	19.00 Noslēpumu sala. 1. sērija.	19.30 Tiesas stunda.	20.20 Kārdinājumu plisēta. 38. sērija.	21.15 Gluharevs. Serāls.	22.15 Sodien.	22.40 Izmeklētāju superkomanda. Serāls.	23.35 Godīgā pirmdiena.	0.25 Kriminālizmeklēšanas nodaļa. Serāls.	1.15 Ipašo uzdevumu vienība. 1. sērija.	2.20 Ārkārtējs notikums.	KTV PLANĒTA	6.00 Krievijas rīti.	10.00 Vēstis.	10.25 Sacikstes ar vaļāšanu. M. f.	12.05 Annas divas sejas. Serāls.	13.00 Vēstis.	13.25 Tiesa nāk.	14.15 Dikā pavadītais vakars. M. f.	16.00 Vēstis.	16.50 Izmeklētājs Kulēģins. Serāls.	17.15 Karmelita. Čigānu kaislības. Serāls.	18.05 Reiz būs mīlestība. Serāls.	19.00 Vēstis.	19.45 Paradies āboliņi. Serāls.	21.25 Valsts dežurants.	22.10 Annas divas sejas. Serāls.	23.05 Vēstis +.	23.20 Ēnas izgaist dienvidi. 9. sērija.	0.10 Dzīves mistērija. Tautas mākslinieks Ilja Glazunovs.

HOROSKOPS NEDĒĻAI (01.02. — 07.02.)

Auns. Centieties būt mierīgi un saprotoshi attiecībā pret citiem. Kopumā veiksmē nepamatē. Nontāksiet uzmanības centrā ar kādu spoži paveiktu darbu. Iespējams, dosieties kādā tālākā braucienā. Vēliesietes paplašināt savu redzesloku.

Vēris. Kā jau parasti, nespēsiet nosēdēt, rokas klēpi salikusi. Galva būs pilna atraktīvu un ļoti noderīgu ideju, vēliesietes visiem pierādīt, uz ko esat spējīgi. Klūsiet pietalīgāks attiecībā pret citiem. Arī attiecībā ar draugiem klūsiet atvērtāki.

Dvīņi. Piedzīvojumiem bagāts laiks, pavērsies jaunās iespējas gan karjērā, gan attiecībā ar pretējo dzimumu. Iespējams, kādā attālkā ar darbu saistītā braucienā iegūsiēt jaunus noderīgus kontaktus. Būs pastiprināta intuīcija, darbosies telepatiskās spējas.

Vēžs. Veiksmīgs laiks, tiks iespēstas necerētas iespējas, kas palīdzēs kāpt augstāk pa karjēras kāpnēm. Būsiet spējīgs panākt savu un pievērst attiecīgo uzmanību sevī radītajām idejām un darbiem. Arī personīgā dzīvē ies kā pa sviestu, pretējais dzimums ļoti aktīvi pievērsis uzmanību. Iespējams jaunās iepazīšanās.

Laiva. Ja esat sabiedrībā apazīstama persona, tad šis laiks ir kā radīts, lai vēl vairāk izceltos. Bet arī tiem, kuri vēl nav apmierināti ar saviem sasniegumiem dzīvē, ir iespēja pakāpiens augstāk pa karjēras kāpnēm. Esiet uzmanīgi, nemeties lekā kātrā kārdinājumā.

Jainava. Būsiet enerģijas pilni, nespēsiet atrasties vienā vietā pārāk ligu laiku. Strādāsiēt ar pilnu atdevi. Arī finansāli būsiet nedaudz nostabilizējis. Esiet uzmanīgi, nepārpūliesiet un sekojiet līdzi saviem veikalības stāvokļiem. Darba lietās jūs pārāk neatraus. Pārāk sārtīgu, barojošu pārtiku.

Svari. Vēliesietes izrādīt savu mīlestību pret otro pusīti. Arī ar saviem tuvākajiem draugiem pavadiēsiet kopā laurus brūzis. Pievērsiet pastiprinātu uzmanību saviem izskatam. Var gadīties kāds nepatīkams konflikts ar ģimenes locekļiem. Darba lietās jūs pārāk neatraus.

Skorpions. Vēliesietes dzīvot mierā un harmonijā, visticamāk, iznāks pretēji vēlamajam un izveidosies nepatīkams konflikts situācija ar tuviniekiem. Izrādīet par viņiem vairāk rūpīgu, nekautrējisiet atzīties jūtās vai patūt piedošānu. Sāksiet domāt par pārmaiņām, ko lievēst savā mājās dzīvē, varbūt vēliesietes lielākus plāsumus.

Sīrēnīnēks. Pievērsietes kādām sportiskām aktivitātēm. Attiecības ar tuviniekiem paliks sirsniģakas un stiprākas. Vēliesietes doties lielā leprīksnās tūrē pa visiem lielvalkalem un iegādāties preces mājoka labiekārtošanai. Apdomājiēt kārtīgi, ko stāsiēt, un kam stāsiēt, viss var nākt atpakaļ.

Mezāzis. Vairāk domājiēt par sevi nevis citu problēmām. Pievērsiet uzmanību visiem sīkumiem, kas var traucēt dzīvi. Nezaudājiēt gaisūnu un pozitīvismu, neļaujiēt apkārtējiem jūs pavērst uz pretējiem domām. Veiksmīgs laiks attiecībā ar pretējo dzimumu.

Ļdensvīrs. Sajūsiēt, ka viss notiek tikai uz labu, arī noskaņojums jūs pacels pozitīvisma augstākajā pakāpē. Būs pastiprināta vēime uzlabot savu fizisko un garīgo stāvokli. Vēliesietes paplašināt redzesloku, aizrausietes ar netradicionālo. Attīstīties radošais gars, varbūt nolsmsiet veikt kādus pierakstus, atziņas par legūto un izbaudīto. Jums tiks izrādīta pastiprināta uzmanība no pretēja dzimuma.

Zivis. Jaunas domas un projekti nāks prātā ik mirkli, gribēsiet rīkoties, bet var trūkt praktiskuma, tāpēc neatrādiēiet patīzību, ja kāds to vēlas sniegt. Gribēsiet izskatīties neatvairāmi, iespējams, dosieties iepirkties. Sieviešu kārtas pārstaēvas, kā parasti, būs nedaudz aizpusējūšas un varbūt gribēs savas fantāzijas padalīties ar draudzenēm vai domubiedriem.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

- LĪVĀNU NOVADS**
Kultūras centrs
- ◆ 30. janvārī Rudzātu pagastā koncerts un balle, spēlē grupa «Sandra».
 - ◆ 6. februārī pulksten 18.00 Līvānu kultūras centrā Kultūras akadēmijas kora «Sola» koncerts.
- Sporta aktivitātes novadā**
- ◆ 4. februārī pulksten 19.30 sacensības galda tenisā (8. kārtā) Lāčplēša ielā 28.
 - ◆ 6. februārī pulksten 10.00 sacensības novusā (8. kārtā) un šahā (piēktā kārtā) Lāčplēša ielā 28.
- Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skola**
- ◆ 11. februārī pulksten 13.00 Līvānu 2. vidusskolā sacensības vieglatlētikā «Draudzības kauss Jersika — Jēkabpils — Līvāni» (trešais posms).
- PREIĻU NOVADS**
Kultūras centrs
- ◆ 30. janvārī pulksten 22.00 Saunas tautas namā jauniešu diskotēka. Dīdžejs Rihards.
 - ◆ 6. februārī pulksten 12.00 Saunas tautas namā Preiļu novada pensionāru pēcpusdiēna «Dzīvīte, dzīvīte».
 - ◆ 11. februārī pulksten 18.00 Preiļu pilsētas dzimšanas dienai veļfīts novada dziedošo kolektīvu koncerts «Dziesma manat pilsētai». Ieeja brīva.
- Preiļu bērnu un jauniešu centrs**
- ◆ 2. februārī pulksten 15.00 seminārs Preiļu novada izglītības iestāžu ārpusstundu darba organizatoriem.
 - ◆ 4. februārī pulksten 14.30 sniega izpriecas «Baltās pārvērtības» pulciņu audzēkņiem.
- RIEBIŅU NOVADS**
Stabulinieku kultūras nams
- ◆ 30. janvārī pulksten 22.00 balle ar Marchello.

PASMAIDĪSIM

- Dakter, man jau mēnesi naktis rādās žurkas, kas spēlē futbolu.
- Nemiet, iedzeriet šis zāles, palīdzēs.
- Bet vai var parīt? Rīt viņām ir finālspele...
- Meitiņ, atnes man piecus šķiņšus no virtuves!
- Kāpēc, māmiņ?
- Gribu ar tavu tēvu par kaut ko parunāt.
- Satiekas divi zaģi. Viens otram lielās:
- Skaties, kādu pulksteņa ķēdīti nopirkū!
- Un cik tāda maksā?
- Nezinu. Pārdevējs gulēja, kad es pirktu...

Sīlukalna pamatskola jubilejas gadā

Pārliecināti par pastāvēšanu

Sīlukalna pamatskola šo gadu vada jubilejas zīmē, — apritējuši 60 gadi, kopš uzcelta pirmā (vecā) skolas ēka. Skola uzbūvēta 1949. gadā, un septembrī vērusi durvis pirmajiem skolēniem. Īsi pirms iepriekšējā semestra beigām skolas jubileja tika atzīmēta plašākā mērogā. Atmiņai no svētkiem otrā stāva gaiteni pie sienas joprojām apskatāms dekoratīvs tikls, kura mezgliņos — katra skolēna, pedagoga vai darbinieka fotogrāfija.

Tagad mācību iestāde izvietojusies divos namos. Otrajā ēkā savas dienas vada pirmklasnieki un pirmsskolēni, tajā atrodas arī zāle un ēdamtelpa. Šogad par savējiem audzēkņiem Sīlukalna pamatskolā tiek saukti 64 bērni, — 50 skolēni un 14, kas apmeklē pirmsskolas izglītības grupas. Apvienota 2. un 3. klase, jo 2. klasē ir tikai divi skolēni. Dažām klasēm kopā notiek atsevišķas mācību stundas. Pamatskolas direktore Marija Bernāne stāstīja, ka pamatdarbā strādā astoņi skolotāji. Ieviešot jauno finansēšanas modeli, kā dēļ samazinājās pedagogu atalgojums, no darba aizgāja trīs skolotāji. Palikušajiem ir pilnas likmes, tomēr līdz jaunajam gadam netika maksāts par atsevišķu darbu veikšanu. Piemēram, klases tika mācītas atsevišķi arī tajos gadījumos, ja par to nesanāca samaksa. Tagad, jaunajā budžeta gadā, skolotāju algām paredzētais finansējums valsti ir nedaudz palielināts, tāpēc pedagogi saņems samaksu par visām stundām. Būs arī vairāk pulciņu interešu izglītībā, stāstīja direktore. Bērni varēs darboties sporta pulciņā, jauno grāmatu draugu pulciņā skolas bibliotēkā. Pirmajā pusgadā skola varēja atļauties apmaksāt tikai vokālā ansambļa un informātikas pulciņu vadītāju darbu. Skolotāju pūles un arī bez samaksas veiktais darbs stundu vadīšanā pirmajā pusgadā attaisnojas, — skolēniem bijuši ļoti mācību rezultāti, 33 skolēniem vērtējums par zināšanām nav zemāks par optimālo rādītāju — sešām ballēm. Divas no pedagogiem saņem Eiropas stipendiju — pa 100 latiem mēnesī.

Būs skolēni, un vismaz divus gadus skola vēl pastāvēs, prognozē direktore. Viņa jau zina, ka nākamgad audzēkņu skaits nesamazināsies.

Šogad sakarā ar finansējuma palielināšanos mūsu skolas pedagogu skatījums uz darbu un dzīvi ir optimistiskāks, atzina Marija Bernāne. Dzīvojam taupīgi, vēlmes atliekam uz labākiem laikiem, bet galvenās lietas — kvalitatīvas mācības, skolēnu pārvadāšana, garšīgs ēdiens skolas ēdnīcā, siltums un malnā kurināšanai — ir nodrošinātas.

Skola ar vokālo ansambli, ko vada Zinta Bruzgule, piedalīsies arī pārnovadu mazo mūzikas kolektīvu skatē, un, kas to zin, varbūt iegūs kādu godalgotu vietu, kas dos tiesības cīnīties tālāk par iespējam piedalīties skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos.

Gatavojas avīzes dzimšanas dienai

Sīlukalna pamatskolas skolēnu izdevums «Atslēdžiņa» sasniedzis jau pirmsskolnieka vecumu un gatavojas sestās dzimšanas dienas atzīmēšanai. Šis ikgadējais svinības skolā izvērtušas par jauku tradīciju, kurā piedalās visi skolēni. Šogad dzimšanas dienas atzīmēšana notiks 11. februārī, un tai dots nosaukums «Ielūdž sudrabainais tīģeris». Pieņemts, ka skolēni uz «Atslēdžiņas» svētkiem ierodas masku tērpos, katra klase sagatavo savu apsveikumu vai kādu pārsteigumu. Arī cienastu galdiņam sagādā paši.

Skolas redkolēģija darbojas skolotājas Ivetas Brokas vadībā. Līdz šim avīzīte ar jaunākajām ziņām pie saviem lasītājiem nonāca reizi mēnesī, bet šajā mācību gadā tā iznāk retāk — reizi semestrī. Mūsu rīcībā nodots datorkabinets, tajā mēs gatavojam reportāžas, intervijas un ziņas, un visu «sa-

liekam» kopā, — «Novadniekam» stāstīja redkolēģijas meitenes, 8. klases skolnieces Lilita Reigina un Agnese Upeniece. Lilita ir «Atslēdžiņas» redaktore. Kopā ar skolotāju tiekot apspriests, par kādām tēmām nākošajā avīzītē rakstīs. Pēc tam jāķeras pie intervēšanas un ziņu vākšanas, un tad jau darbs pie datora. Skolā pieņemts, ka redkolēģiju vada kāds no 9. klases skolēniem, bet šogad izlaiduma klases nav vispār. Tāpēc arī par izdevumu atbild 8. klases meitenes. Zināšanas par izdevuma veidošanu viņas ieguvušas Preiļu novada bērnu un jauniešu centra rīkotajos semināros.

Dažus cilvēkus intervēt ir grūti, jo negribīgi atbild uz jautājumiem, savukārt citus — viegli, jo viņi labprāt visu pastāsta, — atzīst Lilita un Agnese. Atmiņā palikusi intervija ar televīzijas šova «Dziedošās ģimenes» uzvarētājiem — Eriņu ģimeni. Intervija veikta ne-tradicionāli — neklātienē, ar datora starpniecību, vispirms nodibinot kontaktus portālā «draugiem.lv». Pēc tam sagatavoti un nosūtīti jautājumi, uz ko pēc laika saņemtas atbildes. Savukārt otru populāru ģimeni no šī paša šova nav izdevies tādā pat veidā nointervēt, tā nav atbildējusi uz aicinājumu.

Tagad tieši redkolēģijai galvenās rūpes par «Atslēdžiņas» dzimšanas dienas sarīkošanu un norisi. Pērn avīzes dzimšanas dienas svinību tēma bija saistīta ar citplanētiešiem, ir notikuši puķu un pasaku karnevāli. Un tam ir sava nozīme, jo avīzītes veidotājiem arī jāmāk saprasties ar dažādām personībām, jāspēj iejusties dažādu cilvēku noskaņojumos, tāpēc svinības visi tiek aicināti iedzīvoties citu tēlos, sacīja skolotāja Iveta Broka. Savukārt Sīlukalna pamatskolas direktore Marija Bernāne priecājas, ka jaunajā budžeta gadā varēs atļauties kādu nelielu naudiņu atvēlēt arī skolotājam par darbu ar jauno literātu pulciņu un redkolēģiju. Meitenēm, kas veido skolas avīzīti, ir dotumi arī literārajā jaunradē. Lilita un Agnese piedalījās Roberta Mūka piemiņai veltītajā jaunrades konkursā, ko rīkoja Galēnu pamatskola, Agnese ieguva atzinību. Arī vairāki citi skolēni aizraujas ar literāro jaunradē.

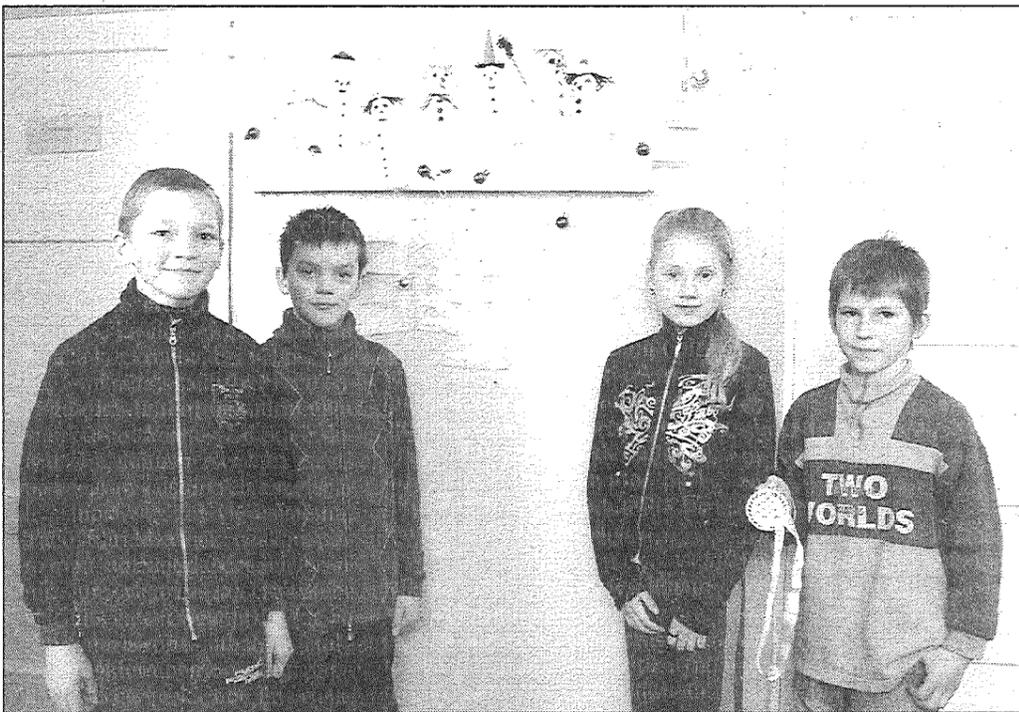
Vieni no Latgales labākajiem dambretistiem

Bērnu skaita ziņā nelielā Sīlukalna pamatskola var lepoties ar saviem dambretistiem. Nesen notikušajās Latgales reģiona sacensībās skolas komanda savā vecuma grupā izcīnīja otro vietu. Konkurenti bija nopietni, teica skolotāja Rīta Teilāne, kas ir audzinātāja 3. klasē, no kuras arī nākuši spējīgie dambretisti. Sīlukalnieši spēja apsteigt pat komandas no vidusskolām, kur potences izvēlēties stiprākos no stiprākajiem ir daudz lielākas.

Uz tikšanās ar «Novadnieku» ieradusies dambretes komanda — trīs puikas un viena meitene — cits caur citu stāstīja, ka sacensības notika Preiļos, kur bija ieradusies dambretisti no Līvāniem, Maltas un

● Sīlukalna pamatskolas izdevuma «Atslēdžiņa» redkolēģija: skolotāja Iveta Broka (no kreisās), Lilita Reigina un Agnese Upeniece.

● Dambretes komanda, otrās vietas ieguvēja savā vecuma grupā Latgales reģionā: (no labās) Austris Daiders, Sigita Priževoiņa, Jūrgis Bruzgulis, Jānis Ciematnieks. Bērni pozēja pie draiskiem, 7. klases skolēnu darinātiem sniegavīriem, kuri attēlā diemžēl saplūst ar fonu. Šis figūriņš, tāpat kā viss oriģinālais skolas gadumijas svētku noformējums, tapis ar skolēnu rokām skolotājas Rītas Teilānes vadībā. Idejas apspriestas vizuālās mākslas stundās, kad aizsākta arī rotājumu gatavošana, pēc tam darbi pabeigti mājās. Skaistie noformējumi skolā regulāri mainās. Foto. A.Šņepsts

citām vietām. Pirms tam sīlukalnieši astoņu komandu konkurencē otro vietu izcīnīja pārnovadu sacensībās. Uz jautājumu, kuri ir nopietnākie pretinieki, Sīlukalna bērni vienbalsīgi atbildēja, ka Līvānu komanda, kas arī ieguvusi pirmo vietu čempionātā. To, cik šie panākumi nozīmīgi, rāda sajūsmas pilnā attieksme un prieks, žurnālistiem rādot iegūto medaļu, kas vienam todien paņēma līdzīgu uz skolu. Sudraba medaļa patiešām skaista — ar dambretes galdiņa rūtījumu uz tās virsmas.

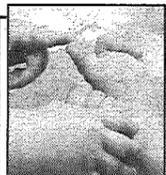
Bērni stāsta, ka dambreti spēlē mājās, ģimenes lokā, ar brāļiem, māsām un vecākiem, ar draugiem, bet skolā visbiežāk sporta stundās un starpbrīžos. Dambrete patīkot, jo liekot daudz domāt, izplānot gājienus un kombinācijas uz priekšu, apsverot, kā rīkosies pretinieks. Protams, arī bailes mācot pirms spēles, bet tikai līdz tam brīdim, kad apšēdies un pieskaries pirmajam kauliņam. Šajos laikos dambreti var spēlēt arī internetā, un bērniem pilnīgi pašsaprotami liekas, ka tā ir laba iespēja treniņiem. Savukārt skolotāja Rīta Teilāne papildina, ka dambretes spēle klasē patiešām kļuvusi populāra. Sagatavota ne tikai komanda, bet arī rezervisti, ja negaidīta vīrusu apciemojuma dēļ kādam sacensību dienā nāktos palikt mājās. Viņa māca

apvienoto 2. un 3. klasi, kurā ir deviņi trešklasnieki. Ļoti radoša, aktīva klase, — par saviem audzēkņiem saka Rīta Teilāne. Pirms dambretes sacensībām mazie spēlētāji rīkojuši turnīrus savās mājās — ar tētiem, mammām. Skolas gados arī tēti aizrāvušies ar šo spēli, dažs labs ieguvis arī medaļas. Vienam no zēniem, pēc tam, kad kopā ar komandu bija gūti panākumi pārnovadu sacensībās, «rūķis» zem svētku egles kā dāvanu bijis nolīcis jaunu dambretes komplektu. Viņš bijis ļoti priecīgs, nesis to uz skolu un spēlēt kopā ar klasesbiedriem.

Bet ne tikai dambrete aizrauj trešklasniekus. Viņi labprāt pastāsta, ka sporta stundās slēpo, brauc ar ragaviņām.

Autores piebilde. Pārūkojot avotus par Latgales skolu vēsturi, noskaidrojās, ka Sīlukalna skola šogad vada ne tikai 60. gadu kopš ēkas uzbūvēšanas, bet arī 100. gadu kopš dibināšanas. Tā dibināta 1910. gadā kā Sondoru skola, kopš 1920. gada bijusi Sondoru četrtklasīgā pamatskola, no 1945. gada — Sondoru septiņgadīgā skola, no 1948. gada — Sīlukalna septiņgadīgā skola. 1948. gadā pievienota arī Grozu — Bernānu septiņgadīgā skola. Tagadējais nosaukums — Sīlukalna pamatskola — ir kopš 1992. gada. Pašreizējā skolas ēka uzbūvēta 1964. gadā.

L.Rancāne

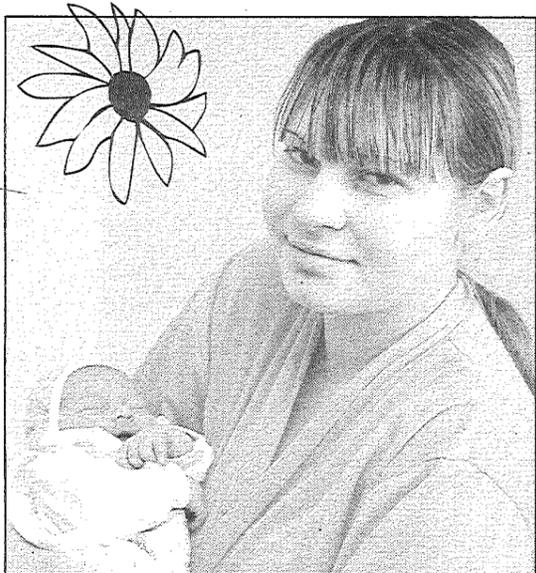

Un aplidoja balta vēsts šo zemi: «Ir piedzimis bērniņš!»

20. janvārī pasaulei sevi pie-teica brašs puisēns, pirmais bērniņš savai māmiņai Jolan-tai Kirilovai. Mazulītis no-saukts par Aleksandru. Šo vārdu izvēlējās mamma kopā ar dēla tēti Vjačeslavu, tā-dējādi delam vārda dienai dā-vinot arī brīvdienu. Aleksan-dri vārdadienas svin kopā ar Latvijas dzimšanas dienu — 18. novembri. Laimīgais tētis jauno māmiņu pārsteidza ar Jolantas miļākajiem ziediem — skaistu rožu buketi. Ma-zulītis papildinājis Preiļu no-vada iedzīvotāju skaitu.

Jaunie vecāki mācās arod-vidusskolā. Jolanta būs frizie-re, Vjačeslavs apgūst pavāra profesiju. Par mazuliša pie-dzimšanu priecājas vecvecāki, kā arī dzimtas vecākā pārstāve Valentīna.

Aleksandru paredzēts kristīt pēc katoļu tradīcijām.

23. janvāris ir viena no vislaimīgā-kajām dienām Arnitas Tjarves mūžā, jo šajā dienā viņa dāvāja dzīvību meitiņai. Dzemdību nodaļā mazulīte vēl bija bez vārdiņa. Māmiņa stāstīja, ka abi ar bērna tēti Jevģēniju nevar izvēlēties starp daudziem skaistiem vārdiem vis-labāko. Sastādīts pat vesels saraksts ar vārdiem, kas patīk abiem. Ģime-ne dzīvo Feimaņos. Arnita mācās un apgūst datorspeciālistes amatu.

Par mazmeitiņas piedzimšanu priecājas vecvecāki Ingrida un Ar-tūrs, kuri pāris mēnešu laikā tikuši pie diviem mazbērniņiem. Neilgi pirms jaunā gada viņi pirmo reizi iepazinās ar vecmāmiņas un vec-tētiņa rūpēm. Mazmazmeitiņu auk-lēt solās arī abu dzimtas vecākās pārstāves Irēna un Valērija. Divi mazbērni arī otrajam vecvecāku pārim — Valērijai un Viktoram.

Bērniņu kristīs pēc katoļu tradīcijām, kumu gods paredzēts Arnitas brālim ar sievu.

Sauss gaiss mājoklī — drauds veselībai

Sauss un piesārņots gaiss mājoklī provocē daudzas slimības un liek iz-just diskomfortu. Šos nepatīkamos faktorus iespējams novērst ar gaisa mitrinātāja un attīrītāja palīdzību. Tas īpaši ieteicams mājokļos, kur mīt ar hroniskām slimībām vai alerģijām sirgstošie, kā arī bērni. Bet lielpilsētās, kur izmešu daudzums āra gaisā pat vairākas reizes pārsniedz noteiktās normas, gaisa mitrinātājs un at-tīrītājs jau ir pirmās nepieciešamības prece. Normālai cilvēka organisma funkcionē-šanai nepieciešamais mitruma līmenis dzīvojamā telpā nedrīkst būt mazāks par 40 procentiem, bet labāk, ja tas sasniedz 50 vai 60 procentu atzīmi.

Ja trūkst mitruma

Tiklīdz mitruma līmenis mājoklī pazemi-nās zem minētā sliekšņa (tas parasti notiek rudenī un ziemā, sākoties apkures sezo-nai), pat praktiski vesels cilvēks sāk izjust miegainību, izklaidību, ādas un gļotādas sausumu, bet daudziem būtiski pasliktinās pašsajūta. Saasinās hroniskās augšējo el-

pošanas ceļu slimības, astma un alerģiskas reakcijas, novājinātās imunitātes dēļ sama-zinās vispārējais organisma tonuss, bieži ir vērojamas depresīvas izjūtas un darbspēju trūkums.

Ļoti jutīgi uz nepietiekamu gaisa mitru-mu telpā reaģē jaundzimušie un bērni. Kaut gan jaundzimušais ir nodrošināts ar pietiekami spēcīgiem aizsargmehānis-miem, viņš ir ļoti vārgs pret apkārtējās vides apstākļiem. Jaundzimušā āda un gļot-āda ātri izžūst, tāpēc var rasties «aizlikta» deguna efekts. Ja pieaugušajam tas izraisa vien diskomfortu, tad zīdaiņim tā ir teju vai katastrofa, jo mazuli ziņot elpo tikai caur degunu. Pazemināta gaisa mitruma gadījumā pieaug arī uzņēmība pret dis-bakteriozi un alerģijām.

Par to, ka gaiss, kuru pilsētās mājokļos ieelpo bērni, var būt vēl bīstamāks par ne-attīrītu ūdeni, aizdomājas retais. Jaunās paaudzes veselībai īpaši kaitīgas ir daudzus gadus dzīvokļa gaisā uzkrājušās baktērijas, vīrusi, dažādu sēnīšu sporas. Ja pieaugušā organisms kaut kā vēl tiek galā ar slimību

ierosinātāju uzbrukumiem, tad bērna imu-nitātei šāda slodze var izrādīties pārāk liela. Tāpēc viņi sāk bieži un ilgstoši slimot ar dažādām akūtām augšējo elpošanas ceļu slimībām, kļūst uzņēmīgāki pret vīrusu in-fekcijām. No mitruma trūkuma cieš ne vien cilvēki, bet arī mēbeles un iekšējās apdares materiāli: parkets, koka dēļu grī-da, skapji, galdi, gultas un durvis. Ja mitru-ma līmenis telpās ir zemāks par 40 pro-centiem, koks var izkalst, zaudējot savas tehniskās un estētiskās īpašības.

Risinājums

Apkures sezonā 30 kvadrātmetrus lielai telpai ir vajadzīgi pieci litri ūdens dienā, lai varētu nodrošināt medicīniski ieteica-mos 45 – 55 procentus gaisa mitruma. Uz radiatoriem nolikti trauki ar ūdeni to negā-rantē, tāpat kā gaisa piesārņojumu nevarēs novērst tikai ar telpu vēdināšanu. Atrisi-nāt gaisa tīrības un mitruma problēmu tel-pās var tikai speciāla ierīce — sadzīves gaisa attīrītājs un mitrinātājs. To izvēloties atbilstoši telpas platībai, gaiss tiks atbrīvots

ne tikai no putekļiem, bet arī no dažādiem kaitīgo vielu piejaukumiem, kurus var iz-dalīt mājas apdares materiāli un interjera priekšmeti, kā arī no infekciju izraisošiem mikroorganismiem, vīrusiem, alerģēniem, smakām un citiem piesārņojumiem.

Optimāla mitruma līmeņa uzturēšana telpās pasargās aizdegumi (infekciju galve-no ceļu uz organismu) no izžūšanas — stāvokļa, kas ir vislabvēlīgākais mikrobu un vīrusu iekļūšanai.

Novietojot šo ierīci guļamistabā, būs daudz veselīgāks miegs, mitruma trūkuma dēļ necietīs āda un gļotāda, nebūs sausuma sajūtas kaklā, kuras dēļ grības bieži krešķi-nāt. Uzstādīt mājoklī gaisa mitrinātāju ir vienkāršāk par vienkāršu. Ierīci novieto uz grīdas telpā, kurā mitruma rādītājs ir īpaši svarīgs (bērnu istaba, guļamistaba, ziemas dārzs), piepilda ar ūdeni un pieslēdz strāvai.

Gaisa mitrinātājs un attīrītājs funkcionē bez trokšņiem, ir ārkārtīgi vienkāršs lieto-šanai, var darboties augu diennakti, patē-rējot maz elektroenerģijas.

«Ilustrētā Zinātne»

Daļai no kompensējamajiem medikamentiem samazinātas cenas

Sarunu rezultātā ar medikamentu ražotājiem, aptuveni desmitajai daļai no esošajiem kompensējamajiem medikamentiem kopš 1. janvāra samazinātas cenas, kas nozīmē, ka arī pacientu maksājums būs mazāks, ziņo VM Komunikācijas nodaļa. Cenu samazinājums sastāda no 4% līdz pat 39%.

Nosacījumi paredz, ka kompensējamo medikamentu cenai, salīdzinot ar cenām citās Eiropas Savienības valstīs, jābūt vis-

maz trešajai zemākajai un ne augstākai kā Igaunijā un Lietuvā. Veselības ministrija un Veselības ekonomikas centrs, kas ir at-bildīgā iestāde par kompensējamo medika-mentu saraksta veidošanu, rūpīgi izvērtē ne tikai zinātniski pierādīto zāļu efektivitāti, bet arī sarunās ar ražotājiem cenšas panākt maksimāli zemāku cenu.

Hroniskiem un smagiem slimniekiem me-dikamentu, kuru izmaksas pilnā apmērā vai daļēji sedz valsts*, ļauj ārstēties mājās ap-stākļos un ārstus apmeklēt ambulatori. Pasaules pieredze liecina, ka tas ir pamatoti

ne tikai no medicīniskā viedokļa, bet arī eko-nomiskā. Nesaņemot medikamentus, šie pa-cienti veselības problēmu saasinājuma rezultātā nokļūtu slimnīcā, kur viņu ārstē-šana izmaksātu ievērojami dārgāk, nerunā-jot nemaz par veselībai nodarīto kaitējumu.

Atgādinām, ka Sociālā drošības tikla stratēģijas pasākumu ietvaros trūcīgās per-sonas, gada laikā samaksājot 50 latus par kompensējamajiem medikamentiem, no turpmākajiem līdzmaksājumiem ir atbrīvotas. Jau ziņots, ka šobrīd Veselības ministrija strādā pie grozījumiem normatīvajos doku-

mentos, kas paredzētu paplašināt to personu loku, kuri būtu atbrīvoti no pacientu iemak-sām un citiem līdzmaksājumiem, saņemot ārstniecisko palīdzību, kā arī iegādājoties kompensējamos medikamentus. Vairāk par atbalsta pasākumiem trūcīgajām personām veselības aprūpes saņemšanā lasiet Veselības ministrijas un Veselības norēķinu centra mā-jas lapās www.vvm.gov.lv un www.vmc.gov.lv.

* Zāles tiek kompensētas 100%, 75% vai 50% apmērā, atkarībā no slimības smagu-ma pakāpes.

Saeima no 2012. gada paredz atbildību par veselībai nodarīto kaitējumu

Saeima 2009. gada decembrī galīgajā lasījumā atbalstīja jauno Pacientu tiesību likumu.

Likumā noteiktas pacienta un viņa tuvi-nieku tiesības piekrist vai atteikties no ārstniecības, tiesības uz kvalitatīvu, laip-nu un cieņpilnu ārstēšanu un aprūpi, tie-sības uz informāciju par slimības diagnozi, izmeklēšanu un ārstniecības procesu, kā arī tiesības izvēlēties ārstniecības personu un ārstniecības iestādi. Likumprojektā īpaši akcentētas nepilngadīga pacienta tiesības.

Tāpat likums aizsargās klīniskā pētījumā iesaistīto pacientu intereses.

Jaunajā likumā būs arī normas, kas pa-cientam vai viņa pārstāvim paredz tiesības uz atbildību par viņa veselībai vai dzīvībai ārstniecības procesā nodarīto kaitējumu, kā arī morālo kaitējumu.

«Patlaban pacientiem kompensācijas jāzīcina garos un sarežģītos tiesas proce-sos, bet jaunais likums paredz, ka nodarī-tais kaitējums tiks atlīdzināts no īpaša fon-da, kurā iemaksas solidāri veiks visas ārst-niecības iestādes,» skaidro Sociālo un dar-

ba lietu komisijas priekšsēdētāja Aija Barča.

Atbildība par pacienta dzīvībai vai veselībai nodarīto kaitējumu noteikta līdz 100 000 latu, bet par morālo kaitējumu — līdz 5000 latu. Atbildību izmaksās no Ārst-niecības riska fonda, kurā ārstniecības iestādes iemaksās ārstniecības riska valsts nodevu.

Likuma norma, kas nosaka tiesības uz ārstniecības procesā nodarīto kaitējumu, būs spēkā no 2012. gada 1. janvāra, un at-līdzību varēs saņemt par kaitējumu, kas

nodarīts pēc šī datuma.

Likumprojekts detalizētāk skaidro spēkā esošās pacientu tiesības, lielāku uzsvāru liekot uz pacienta aktīvu līdzdarbību ārst-niecības procesā.

Jaunais likums vienuviet nosaka iepriekš dažādos normatīvajos aktos ietvertās pa-cientu tiesības, kuras līdz šim regulēja Ārstniecības likums, likums «Par prakses ārstiem», Patērētāju tiesību aizsardzības likums, Civillikums, atsevišķi Ministru kabineta noteikumi, kā arī citi dokumenti.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

SIA «SPERO SK»
novāc bīstamos kokus
pie baznīcām, mājām, kapos.
Rok dīķus, meliorācijas grāvjus,
upes un ezera malas, līdina zemi.
Tālr. 29419522.

Pārdod

piena kvotas, 12 tonnas. Tālr. 29568758;
BMW 525 TDS TOURING (1994. - 1995. g. izl.,
jauna TA, apdrošināšana, Ls 1400, labā stāvoklī) vai maina. T.28378334;
FORD ESCORT (1,8D, 1992. g. izl.) vai maina
pret MTZ05 vai traktoru. T.22460801;
MAZDA 626 (labā tehniskā stāvoklī, 1992. g.
izl., 2,0, benzīns, manuālā ĀK, tumši sarkanā
krāsā, sedans, TA līdz 11. 2010.). T.26725378;
NISSAN TERANO (1991. g. izl., 3,0, benzīns,
TA, M+S riepas, labā stāvoklī). T.29447261;
VW PASSAT Variant (2001. g. izl., 1,9 TDI,
zilā krāsā, kondicionieris, piekabes āķis, 5500
EUR). T.22020022.

Pērk

auto jebkādas markas un jebkādā stāvoklī.
Cena līdz Ls 100. Tālr. 26058589.

CENU IZMAIŅAS!!!

SIA «Aļņi AS» iepērk

• Zāģbaļķus Ls/m³

Diam.	18-24	25<
EGLE	33	37
PRIEDE	32	35

Garumus iepriekš saskaņot!
Ir transports.
Korekta uzmērīšana.
Samaksa uzreiz!
Tālr. 64866070; mob.tālr. 29806775.

SIA «ASTA2008»

visu laiku iepērk piena teļus
par labākajām cenām.

Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26253977.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.

Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219,
64871804.

STIGA RM

Pērk īpašumus ar mežu.
Tālr. 28660202.

SIA IBIZA pērk mežā pie ceļa Preiļu, Rēzeknes, Daugavpils raj.

Egle:	4,9; 6,1
diam 18 – 25	32 Ls
diam 26 <	33 Ls
Priede:	4,9; 6,1
diam 14 – 17	25 Ls
diam 18 – 27	30 Ls
diam 28 <, ja ir atšķirots	35 Ls

Transporta izmaksas netiek ieturētas.
Tālr. 28330750.

Licencēta lopkautuve z/s «Zemniekdēls» pērk liellopus, piena teļus, aitas.

Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29435459.

SIA «Baltik - Calves» uzpērk piena teļus, liellopus, galas lopus.

Samaksa tūlītēja, skaidrā naudā.
Tālr. 26344173.

Dziednieks
VLADIMIRS DOVGAĻOVS
(apliecība 0307, licence nr. 8)
Pieņem Preiļos trešdienās.
Uzziņas pa tālr. 65624394.

SIA «Kantinieku bekons» PĀRDOD SIVĒNUS. Tālr. 64640629.

Vēl paliks siltums, ko tu dzīvē devi,
Un kaut kur dziļi sirdī sāpēs mīt.
Skumju brīdī esam kopā ar
Agniju, no VECMĀMIŅAS
uz mūžu atvadoties.
Vārkavas vidusskolas 5. klases
kolektīvs

Laiks apstājas ar skarbu piesitienu,
Nav rītdienas, ir tikai vēja balss,
Un kādai mīļai, labai sirdij
Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
mūsu koleģei Valentīnai
Pastarei, MĀMIŅU
mūžībā pavadot.
Preiļu Valsts ģimnāzijas
kolektīvs

Veiksmīgi jauno džudistu starti

23.-24. janvārī Carnikavā notika «Jaungada džudo turnīrs 2010». Sacensībās piedalījās Latvijas džudo skolu audzēkņi, kas dzimuši 1996. gadā un jaunāki. Preiļos pārstāvēja deviņi jaunie džudisti, no kuriem vairākiem šis bija pirmās sacensības viņu karjerā.

Arī šajā turnīrā neizpalika panākumi. Savā grupā Agnete Landsberga apliecināja meistarību un izcīnīja 1. vietu. Juris Vaivods savā vecuma un svara grupā izcīnīja 2. vietu, Kirils Romanovskis savā grupā ierindojās 3. vietā. Labs rezultāts arī Deīnam Vilcānam — 5. vieta. Pārējiem jaunajiem Preiļu džudistiem šoreiz līdz panākumiem nedaudz pietrūka. Džudistu treneris Aleksejs Sapeģins norādīja, ka tiem, kuriem šis bija pirmais turnīrs, tā bija vērtīga un noderīga pieredze, kas rosinās uz turpmāko izaugsmi.

J.Vaivods,

Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists

● Agnete Landsberga.

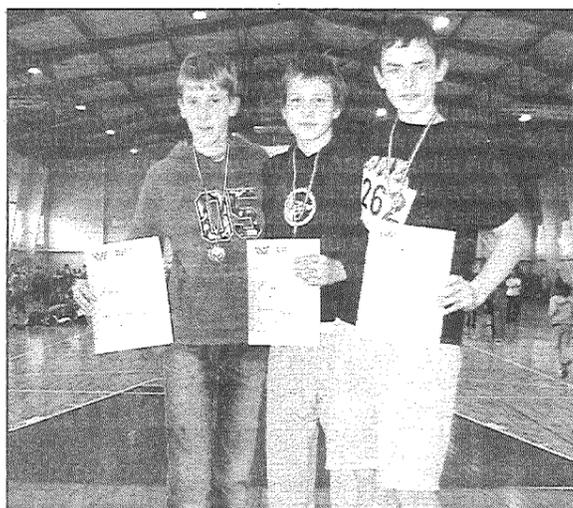

● Juris Vaivods.

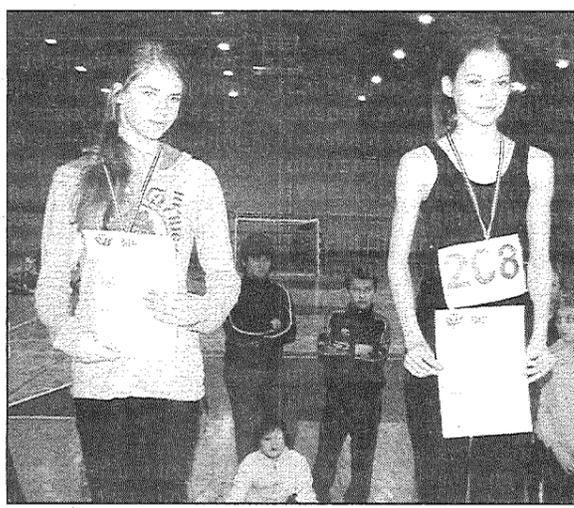

● Kirils Romanovskis.

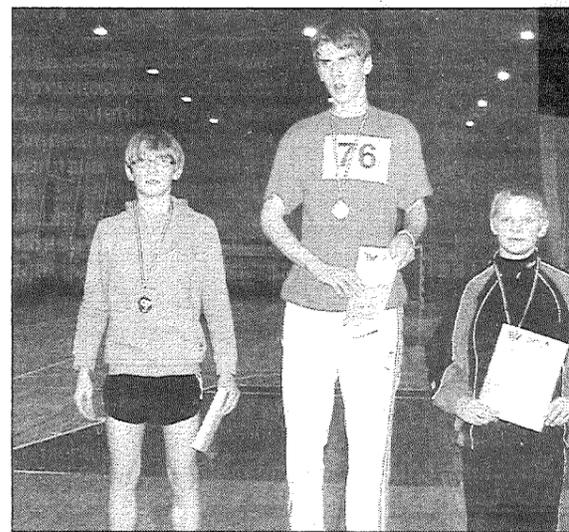
Preiļu novada BJSS jaunie vieglatlēti no Jēkabpils atgriezās ar medaļām

● Kārlis Sondors — 1. no kreisās.

● Anna Svetlova — 1. no kreisās.

● Ralfs Stupāns — 1. no kreisās.

24. janvārī Jēkabpilī notika Latvijas ziemas čempionāts vieglatlētikā «C» grupai — 1997.-1998. gados dzimušajiem sportistiem. Attālumus un lielais sals netraucēja sacensībās piedalīties dalībniekiem no vistālākajiem valsts novadiem. Kaut arī Preiļu novada vieglatlētu saime bija viena no skaitliski mazākajām, tas nebija par šķērslī, lai mājup atgrieztos ar trim sudraba godalgām, informē Preiļu novada domes sporta metodiski Leonīds Valdonsis.

Pirmais pie medaļas tika Kārlis Sondors, savā cīņā to izcīnīja augstlēcšanā ar personīgo rekordu 154 cm. Pēdējā mēģinājumā uzvarēja — līvānieša Egila Smilškalna pārvarētie 157 cm liedza Kārlim iespēju kāpt uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena. Kārlis Stupāns ar 135 cm pārvarēto augstumu 7. vietā. Labs starts Kārlim padevās arī 60 m barjerotajā dis-

tancē — 8. vieta. Klusībā cerēts, bet tomēr patīkams pārsteigums bija Ralfa Stupāna iekļūšana finālā 60 m «gludajā» distancē un vēl lielāks prieks par izcīnīto 2. vietu finālskrējienā, aiz sevis atstājot piecdesmit medaļu tīkotājus. Visi puīši trenējās pie trenera Leonīda Valdoņa.

Ar to medaļu plūsmā neapstājās. Kas to zina, kā būtu izvērties 1000 m skrējienos meitenēm, ja Anna Svetlova nebūtu uzņēmusies līderes lomu jau no pirmajiem distancēs metriem. Pēdējā aplā taisnē spēku nedaudz pietrūka, lai nosargātu uzvaru, bet tomēr iegūts sudrabs aizraujošā cīņā. Meitenes treneris vieglatlētikā — Aleksandrs Iljins. Arī tāllēcšanā Annai augstā 8. vieta ar rezultātu 4 m 27 cm. Kā sekmīgu startu var atzīmēt arī Egijas Patmalnieces veikumu 60 m distancē — 9,12 sekundes un 14. vieta (treneri V.Neištadtē/R.Petrovs)

un Zandas Vaivodes varējums 300 m — 0:53:43 un 15. vieta (treneris Leonīds Valdonsis). Te jāņem vērā arī šo distanču specifika, jo šajā vecuma grupā un šajās distancēs reti kad ir mazāk par pussimtu dalībnieku.

Kārlis Sondors 60 m/b finālā iekļuva ar otro labāko laiku, bet spraigā finālskrējiena distancēs pēdējos piecos metros piedzīvoja kritienu, liedot sev iespēju kāpt uz goda pjedestāla. Arī ar Ralfa Stupāna iespēto — 49,79 sekundēm 300 metru distancē pietika ceturtajai vietai, nieka 0,3 sekundes attālumā no goda pjedestāla. Vidējās un jaunākās grupas vieglatlēti ir «atzīmējušies» ar medaļām. Ar ko atbildēs vecākā grupa un juniori 13.-14. februārī savā ziemas čempionātā Kuldīgā? Sīkāka informācija www.lat-athletics.lv mājas lapā.